

8. SINIF

T.C. İNKILAP TARİHİ VE ATATÜRKÇÜLÜK

SORU BANKASI

Kazanım Sifresi

Her kazanım ile ilgili sınavlarda nasıl sorular çıktığı veya çıkabileceği hakkında bilgi verilir. Bu soruların çözüm taktikleri anlatılır.

Çıkmış Sorular

Her kazanımın yanında çıkmış sorular ve çözümleri bulunur. Çözümlerde sorunun hangi taktikle çözüldüğü anlatılır.

Kazanım Testleri

Her kazanım için ayrı ayrı bulunan testler konunun pekiştirilmesini sağlar.

Ünite Testleri

Ünite sonlarında bulunan ünite testleri birkaç kazanımın birlikte bulunduğu soruları içermektedir. Öğrencilerin birden fazla bilgiyi birlikte kullanabilmesi amaçlanmıştır.

Akıllı Tahtaya Uyumlu

Rehberlik ilaveli

ÜNİTE
SAYISI

7

KAZANIM
SAYISI

39

TEST
SAYISI

76

SORU
SAYISI

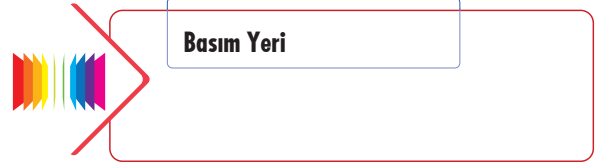
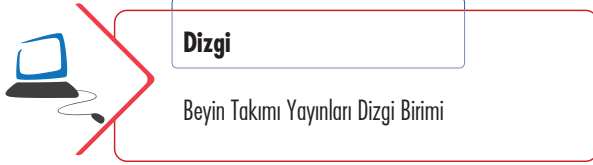
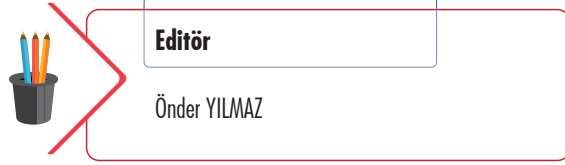
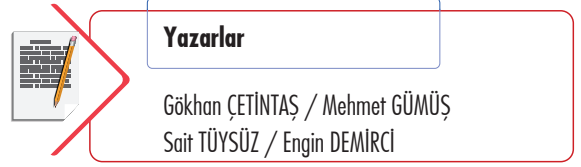
765

Copyright ©

Bu kitabın her hakkı yayınevine aittir. Hangi amaçla olursa olsun bu kitabın tamamının ya da bir kısmının kitabı yayımlayan yayınevinin önceden izni olmaksızın elektronik, mekanik, fotokopi ya da herhangi bir kayıt sistemi ile çoğaltılması, yayımlanması ve depolanması yasaktır.

ISBN: 978-605-7585-66-0

280720 – B1

www.dijitalim.com.tr

“Dijitalim” öğrenci veya öğretmen uygulamasını indirerek bütün soruların video çözümlerine ulaşabilirsiniz.

www.dijitalim.com.tr DİJİTAL EĞİTİM PORTALIMIZA GİRİNİZ.

ÖĞRETMEN ÜYELİĞİ SEÇİMİ İLE SİSTEME ÜYELİK FORMUNU DOLDURUNUZ. SİSTEME GİRİŞ YAPARAK DİJİTAL İÇERİKLERİMİZİ İSTEDİĞİNİZ YERE İNDİREBİLİRSİNİZ. İNTERNETE BAĞLI OLSUN VEYA OLMASIN DİLEDİĞİNİZ PLATFORMLARDA İÇERİKLERİMİZİ KULLANABİLİRSİNİZ.

Test ve deneme oluşturmak için
70.000 soruluk
“SORU HAVUZU”muzdan
yararlanabilirsiniz.

AKILLI TAHTAYA
UYUMLU

TAMAMEN ÜCRETSİZ İÇERİK

Konu Anlatımları
Benzer Sorular
Online Testler
Online Denemeler

BEYİN TAKIMI YAYINLARI

Ostim Mahallesi, Enerji Caddesi, 1207. Sokak 3/ C-D

Ostim / Yenimahalle / ANKARA

İletişim: (0850) 302 20 90 - (0549) 814 44 13

ÖN SÖZ

Sevgili Öğrenciler,

Beyin Takımı Yayınları olarak 8. sınıf öğrencileri için hazırladığımız “İlk Adım” serisinin ardından “Soru Bankası” serisi ile yanınızdayız.

“Soru Bankası” serisi, sizi sınavlarda hedeflediğiniz başarıya ulaştırmak için tasarlandı. Bu kitap sayesinde başarı kapıları sizin için ardına kadar açılacak ve hedeflediğiniz başarıyı yakalamak sizin için kolay olacaktır.

Mantık, muhakeme, analiz ve sentez gerektiren soruların sorulduğu LGS’de başarılı olmak için bu yeteneklerin geliştirilmesi gerekir. “Beyin Takımı” ekibi olarak yeni nesil sorularla oluşturduğumuz bu eserlerde yeni nesil sorulara yer vererek bunların nasıl çözüleceğini öğretmeye çalıştık. Bunun için de kitabımızda şu bölümlere yer verdik:

“Rehberlik” bölümünde soruların daha kolay anlaşılması ve yorumlanması için yöntemler anlatıldı.

Kazanım merkezli hazırlanan bu eserde her ünitenin kazanımları tek tek işlendi. “Kazanımın Şifresi” bölümünde kazanımla ilgili soruların kolay bir şekilde çözülmesinin yöntemleri üzerinde duruldu. Önemli ipuçları verilerek soruların daha kısa süre içerisinde ve doğru olarak çözülmesinin yolları gösterildi.

“Örnek Soru” bölümünde daha önce sınavlarda çıkmış sorulara yer verildi. Sorunun altında ayrıntılı çözümü verildi.

“Kazanım Testi” bölümünde sadece o kazanımla ilgili sorulara yer verilerek kazanımın tam olarak öğrenilmesi amaçlandı. Bu sayede o kazanımla ilgili çıkabilecek tüm soru tiplerini öğrencinin görmesi sağlandı.

“Ünite Testi” bölümünde daha önce işlenen kazanımların iyice içselleştirilmesi amaçlandı. Bol miktarda soruyu içeren bu bölümde özellikle birkaç kazanımla ilgili olan soru tiplerine sıkça yer verildi.

Farklı bir anlayış ve yöntemle oluşturulan bu kitap, ayrıntılı konu anlatımlarına gerek bırakmadan pratik yollarla kısa sürede konuyu öğrenmenizi ve soruları çözenizi sağlayacaktır.

Hayallerinizin anahtarını elinizden bırakmayın.

S. AKGÜL

İÇİNDEKİLER

1. ÜNİTE: BİR KAHRAMAN DOĞUYOR

Uyanan Avrupa ve Sarsılan Osmanlı	9
Mavi Gözlü Çocuk: Mustafa	12
Buhranlar Büyük Kahramanlar Doğurur	15
Adım Adım Liderliğe	18

2. ÜNİTE: MİLLÎ UYANIŞ: BAĞIMSIZLIK YOLUNDA ATILAN ADIMLAR

I. Dünya Savaşı'na Yol Açan Gelişmeler	31
Osmanlı Devleti'nin Son Savaşı: I. Dünya Savaşı	34
İşgal Yıllarında Anadolu	37
Cemiyetler ve Kuvâ-yı Millîye	40
İstiklal Yolculuğu	43
Bir Millet'in Yemini: Misakımillî	46
Büyük Millet Meclisine Karşı Çıkarılan Ayaklanmalar	49
Geçersiz Bir Antlaşma: Sevr Antlaşması	52

3. ÜNİTE: MİLLÎ BİR DESTAN: YA İSTİKLAL YA ÖLÜM!

Doğu ve Güney Cepheleeri	67
Batı Cephesi	70
Maarif Kongresi, Millî Mücadele , Millî Seferberlik: Tekalif-i Millîye	73
Direnışten Dirilişe: Sakarya'dan Büyük Taarruz'a	76
Türkiye'nin Tapu Senedi: Lozan Antlaşması	79
Sanat ve Edebiyat Eserlerinde Millî Mücadele	82

4. ÜNİTE: ATATÜRKÇÜLÜK VE ÇAĞDAŞLAŞAN TÜRKİYE

Atatürk İlkeleri (Cumhuriyetçilik)	99
Atatürk İlkeleri (Milliyetçilik)	102
Atatürk İlkeleri (Halkçılık)	105
Atatürk İlkeleri (Devletçilik)	108
Atatürk İlkeleri (Laiklik)	111
Atatürk İlkeleri (İnkılapçılık)	114
Siyasi Alandaki Gelişmeler (Saltanatın Kaldırılması)	117
Siyasi Alandaki Gelişmeler (Ankara'nın Başkent İlan Edilmesi - Cumhuriyet'in İlanı)	120
Siyasi Alandaki Gelişmeler (Halifeliğin Kaldırılması 3 Mart 1924 Yasaları)	123
Hukuk Alanındaki Gelişmeler	126
Eğitim ve Kültür Alanındaki Gelişmeler (Harf İnkılabı - Tevhid-i Tedrisat Kanunu)	129
Eğitim ve Kültür Alanındaki Gelişmeler (Türk Tarih Kurumu-Türk Dil Kurumu-Üniversite Reformu)	132
Eğitim ve Kültür Alanındaki Gelişmeler (Güzel Sanatlar ve Spordaki Gelişmeler)	135
Toplumsal Alandaki Gelişmeler (Şapka Kanunu ve Kıyafette Değişim - Takvim, Saat ve Ölçülerde Değişim)	138
Toplumsal Alandaki Gelişmeler (Soyadı Kanunu - Modern Türk Kadını).....	141
Ekonomi Alanındaki Gelişmeler (İzmir İktisat Kongresi)	144
Ekonomi Alanındaki Gelişmeler (Denizcilik Alanında Yapılan Çalışmalar).....	147
Ekonomi Alanındaki Gelişmeler ve Sağlık Alanındaki Gelişmeler	150
İlelebet Cumhuriyet - Atatürk İlke ve İnkılaplarının Temel Esasları.....	153

İÇİNDEKİLER

5. ÜNİTE: DEMOKRATİKLEŞME ÇABALARI

Demokratikleşme Yolunda Atılan Adımlar.....	175
Mustafa Kemal'e Suikast Girişimi.....	178
Türkiye Cumhuriyeti'ne Yönelik Tehditler.....	181

6. ÜNİTE: ATATÜRK DÖNEMİ, TÜRK DIŞ POLİTİKASI

Türk Dış Politikasının Temel İlkeleri.....	193
Dış Politikada Yaşanan Gelişmeler - Misak-ı Milli'nin Son Zaferi: Hatay	196

7. ÜNİTE: ATATÜRK'ÜN ÖLÜMÜ VE SONRASI

Atatürk'ün Vefatı ve Yankıları - İnsan Eserleriyle Yaşar	205
Yeniden Sarsılan Dünya - II. Dünya Savaşı'nın Türkiye'ye Etkileri.....	208
Demokrasi Yolunda Güçlü Adımlar	211

CEVAP ANAHTARI	234
----------------------	-----

1. ÜNİTE

BİR KAHRAMAN DOĞUYOR

Kazanımlar

- 8.1.1. Avrupa'daki gelişmelerin yansımaları bağlamında Osmanlı Devleti'nin yirminci yüzyılın başlarındaki siyasi ve sosyal durumunu kavrar.
- 8.1.2. Mustafa Kemal'in çocukluk ve öğrenim hayatından hareketle onun kişilik özelliklerinin oluşumu hakkında çıkarımlarda bulunur.
- 8.1.3. Gençlik döneminde Mustafa Kemal'in fikir hayatını etkileyen önemli kişileri ve olayları kavrar.
- 8.1.4. Mustafa Kemal'in askerlik hayatı ile ilgili olayları ve olguları onun kişilik özellikleri ile ilişkilendirir.

REHBERLİK

İnkılap Tarihi Dersi

Geçmiş sebeb-sonuç ilişkisi içerisinde inceleyerek bugüne ve geleceğe ışık tutan bir bilim dalıdır. Geçmişle gelecek arasında bir köprü görevi görür.

Başarılı olabilmek için iyi bir okuyucu ve dinleyici olmak önemlidir. Bu derste örnekleme ve karşılaştırma yapmak daha sağlıklı düşünebilmenizi sağlar.

Daha çok nasıl olmuş ve niçin olmuşlarla ilgilenmeli, olaylar arasındaki ilişkilendirmelere dikkat etmelisiniz.

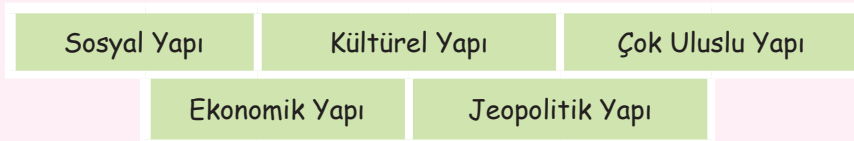
Bu derste üç tip soruyla karşılaşacaksınız.

- 1. Yorum soruları** : Bilgi ve olayları yorumlayacaksınız. Bunu yaparken soruda verilen bilgiler ışığında değerlendirme yapmaya dikkat etmelisiniz.
- 2. Kavram soruları** : Kavramların anlamlarını bilmeli ve olaylarla ilişkilendirebilmelisiniz.
- 3. Verilen bilgiyi kullanma** : Yönergeli sorulardır. Soruya ait okuduğunuz metinlerden çıkardığınız sonuçlara göre yorum yapmalı ve istenileni tam olarak anladığınızdan emin olmalısınız.

Doğduğu Şehir Hayatı Askerlik Hayatı Fikir Hayatı Liderliği	→ Mustafa Kemal Atatürk'ün hayatını özetleyen tablo yapabilirsiniz.
---	--

Sömürgecilik İslamcılık Batıcılık Milliyetçilik Türkçülük Osmanlıcılık	→ Bu akımların özelliklerini iyi bilmelisiniz.
---	---

Bu Ünite İçerisinde Bilinmesi Gereken Kavramlar

KAZANIM

Kazanım 8.1.1: Avrupa'daki gelişmelerin yansımaları bağlamında Osmanlı Devleti'nin yirminci yüzyılın başlarındaki siyasi ve sosyal durumunu kavrar.

KAZANIM ŞİFRESİ

- Osmanlı Devleti, XIX. yüzyılda Fransız İhtilali ve Sanayi İnkılabı sonrasında hızlanan sömürgecilik faaliyetleri ile mücadele etmek zorunda kalmıştır.
- Fransız İhtilali sonrasında tüm dünyaya yayılan demokrasi hareketleri Osmanlı Devleti'ni de etkilemiş bu etki nedeniyle Tanzimat Dönemi ve Meşrutiyet'in ilanı ile Osmanlı Devleti'nde demokratikleşme dönemi başlamıştır.
- Avrupalı devletler zamanla bilimsel bilgiyi teknolojiye aktarıp buhar gücüyle çalışan makineler icat ettiler ve doküma fabrikaları kurdular. Böylece Sanayi İnkılabı doğdu.
- Avrupalı devletler ihtiyaç duydukları ham maddeyi henüz sanayileşmemiş ülkelerden karşılayıp ürettikleri ürünleri de aynı ülkelerde pazarladılar. Böylece sömürgecilik doğdu ve kısa sürede gelişti.
- Osmanlı Devleti Coğrafi Keşiflere katılmamış ve sömürge yarışına girmemiştir. Bu yüzden ekonomik olarak olumsuz etkilenmiştir. Sanayi İnkılabı'nın başlaması ile de sanayileşemediği için sömürgeci devletlerin açık pazarı hâline gelmiştir.
- Fransız İhtilali Osmanlı Devleti'ni milliyetçilik fikrinin ortaya çıkması ile etkiledi.
- Milliyetçilik akımı Osmanlı Devleti içerisinde yaşayan azınlıkların ayaklanmasına neden oldu.
- Osmanlı Devleti bu olumsuz durumları durdurabilmek için Tanzimat Fermanı (1839) ve Islahat Fermanı'nı (1856) yayınlayarak azınlıkların devletten ayrılmalarını, onlara eşitlik, adalet ve daha fazla özgürlük vaat ederek engellemeye çalıştıysa da başarılı olamadı.
- Tanzimat Fermanı ile Osmanlı Devleti'nde padişah kendi üstünde bir gücün, yani kanun gücünün varlığını kabul etmiştir.
- Islahat Fermanı dış baskılar sonucu ilan edilmiş bir fermanıdır. Müslümanlar ile gayrimüslimler arasında tam bir eşitlik sağlamayı ve azınlık haklarını genişleterek Avrupalıların Osmanlı Devleti'nin iç işlerine karışmalarını önlemeyi amaçlamıştır.

- 20. yüzyılda Avrupalı devletler tarafından desteklenen azınlık isyanları başarıya ulaşmış ve Osmanlı Devleti dağılmaya devam etmiştir. Osmanlı aydınları dağılmayı engellemek için Osmanlılık, İslamcılık, Türkçülük ve Batıcılık gibi düşünce akımlarını ileri sürmüşler ancak bu da dağılmanın önüne geçememiştir.
- Osmanlılık fikrinde, Osmanlı İmparatorluğu sınırları içinde yaşayan bütün milletleri dil, din, ırk ve mezhep ayırmaksızın kanun önünde eşit görmek ve kendilerini temsil etme hakkı vermek amaçlanmıştır.
- İslamcılık fikrinde, Osmanlı İmparatorluğu içinde yaşayan Müslümanların bir arada tutulması hedeflenmiş, böylece devletin bütünlüğünü sağlanmaya çalışılmıştır.
- Batıcılık fikrinde, devletin bütünlüğünün ve kurtuluşunun ancak ve ancak Batı'nın biliminden ve teknolojisinden yararlanarak sağlanacağını savunmuştur.
- Türkçülük fikrinde, devletin kurtuluşunun millî değerlere bağlı kalınarak, bu değerlerin korunması ile sağlanabileceği belirtilmiştir. Savunucuları Mehmet Emin Yurdakul ve Ziya Gökalp'tir. Devletin Türk topluluklarını bir arada tutarak kurtulabileceğini düşünmüşlerdir.

Örnek

"Tanzimat Fermanı sadece iç dinamiklerden kaynaklanmış olamaz. Osmanlı Devleti'nin zayıflamasıyla birlikte, ülkedeki gayrimüslimler üzerindeki hâkimiyetini artırmak isteyen Batılı ülkelerin de tesiri son derece önemlidir." **diyen bir tarihçi Tanzimat Fermanı'nın hangi özelliğine vurgu yapmaktadır?**

- A) Can ve mal güvenliğini devlet güvencesine alması
- B) Azınlıkları kanun önünde eşit kabul eden bir belge oluşu
- C) Ferman'ın ilanında yabancı devletlerin etkisinin bulunması
- D) Osmanlı'nın dağılmasının önüne geçmek için alınan bir tedbir olması

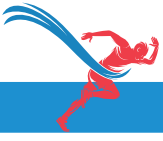
2020 LGS

Çözüm

Tanzimat Fermanı ile ilgili verilen bilgilerde Batılı ülkelerin ilan edilmesinde tesiri olduğundan bahsedildiği için Ferman'ın ilanında yabancı devletlerin etkisinin bulunduğu vurgulanmıştır.

Cevap C

6. Avrupa'da ekonomik kalkınmayla birlikte bilim, sanat ve edebiyat da hızla gelişti. Bu gelişmelerin yaşandığı döneme "yeniden doğuş" anlamına gelen Rönesans adı verildi. Rönesans'la birlikte akıl ve bilim ön plana çıktı ve dogmatik düşünceler sorgulanmaya başlandı. Tepkiler arttıkça Katolik Kilisesi toplum üzerindeki gücünü ve denetimini kaybetmeye başladı. Nihayet Reform adı verilen sürecin ardından Katolik Kilisesi kendisini düzeltmek, siyasi ve ilmî alanlardan elini çekmek zorunda kaldı. Tüm bu gelişmeler Katolik Kilisesi'nin etkisini azalttı.

Verilen bilgilere bakılarak Avrupa'daki değişimlerle ilgili aşağıdakilerden hangisine ulaşılamaz?

- A) Ekonomik hayattaki gelişmeler Rönesans'ın ortaya çıkmasına neden olmuştur.
- B) Rönesans ile birlikte halkın dine olan bağlılığı artmıştır.
- C) Rönesans'la birlikte Katolik Kilisesi güç kaybetmiştir.
- D) Dinde yaşanan değişim üzerinde dolaylı olarak Coğrafi Keşifler etkili olmuştur.

7. Osmanlı Devleti XIX. yüzyılda Avrupalı devletlerden yüksek faizle borç alarak giderlerini karşılamaya çalıştı. İlk kez Kırım Savaşı sırasında alınan borçlar büyük oranda tahsis edildi. Devlet, otuz yıl içinde borçlarının faizini dahi ödeyemez hâle gelerek iflas etti. Bunun üzerine alacaklı devletler Osmanlı yönetiminin çağrısıyla bir araya gelerek Düyûn-u Umûmiye adında uluslararası bir teşkilat kurdular.

Buna göre Düyûn-u Umûmiye teşkilatının kurulmasında aşağıdakilerden hangisinin etkili olduğu söylenebilir?

- A) Yöneticilerin halkın durumunu görmezden gelmesi
- B) Sanayileşmeyle birlikte ham madde ihtiyacının giderilememesi
- C) Devletin ekonomik olarak darboğaza düşmesi
- D) Savaşlar sonucunda sınırların genişlemesi

8. Avrupalı devletler zamanla bilimsel bilgiyi teknolojiye aktarıp buhar gücüyle çalışan makineler icat ettiler ve dokuma fabrikaları kurdular. Böylece Sanayi İnkılabı doğdu. Küçük üretim atölyelerinin yerini büyük fabrikalar, insan gücünün yerini makine gücü aldı. Makineler sayesinde üretim hızla arttı. Artan üretimle birlikte ham madde ve pazar ihtiyacı da arttı. Avrupalı devletler ihtiyaç duydukları ham maddeyi henüz sanayileşmemiş ülkelerden karşılayıp ürettikleri ürünleri de aynı ülkelerde pazarladılar.

Parçada verilen bilgilere göre Sanayi İnkılabı hakkında aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

- A) Sanayileşen ülkelerde insana duyulan ihtiyaç artmış ve farklı ülkelerden göçler almıştır.
- B) Ortaya çıkmasında bilimsel bilgilerdeki birikim etkili olmuştur.
- C) Makineleşmeye bağlı olarak önemli üretim artışları gerçekleşmiştir.
- D) Sanayileşme beraberinde ülkeleri farklı ihtiyaçlara yöneltmiştir.

9. XVII. yüzyılla birlikte Osmanlı Devleti askerî, siyasi ve ekonomik gücünü kaybetmeye başladı. Devletin kötü gidişatını durdurmak için yapılan ıslahat çalışmaları çeşitli nedenlerle başarısız oldu. Yapılan savaşlar üst üste yenilgiyle sonuçlandı. Savaşlarla birlikte toprak da kaybedildi. Savaş masrafları ekonomiyi iyice sarstı. Devletin giderleri artarken gelirleri azaldı. Yöneticiler devlet işleriyle yeterince ilgilenmedikleri için bu sorunlar gittikçe büyüdü.

Verilen bilgilere bakılarak Osmanlı Devleti'yle ilgili,

- I. Birçok alanda yenilik yapma ihtiyaçları doğmuştur.
- II. Sınırlarda daralmalar yaşamıştır.
- III. Ekonomik hayattaki bozulmalar devleti zor durumda bırakmıştır.

yargılarından hangilerine ulaşılabilir?

- A) Yalnız I.
- B) I ve II.
- C) II ve III.
- D) I, II ve III.

KAZANIM

Kazanım 8.1.2: Mustafa Kemal'in çocukluk ve öğrenim hayatından hareketle onun kişilik özelliklerinin oluşumu hakkında çıkarımlarda bulunur.

KAZANIM ŞİFRESİ

- › Mustafa Kemal'in çocukluk yıllarının geçtiği Selânik'te Ermeni, Sırp, Yunan, Bulgar, Yahudi gibi farklı milletler bir arada yaşamıştır.
- › Osmanlı'da farklı milletlerin bir arada yaşıyor olması öncelikle çok uluslu bir yapı olduğunu göstermektedir. Çok uluslu olması da beraberinde şehrin çok kültürlü bir yapıya sahip olmasını sağlamıştır. Bununla beraber farklı dillerin konuşulmasını, değişik kültürlerin bir arada yaşamasını, gelenek ve göreneklerin farklı olmasını sağlamıştır.
- › Mustafa; Osmanlı Devleti'nin en bunalımlı döneminde, 1881'de, o zamanlar bir Osmanlı sancağı olan Selânik'te, orta gelirli bir ailenin çocuğu olarak dünyaya geldi.
- › Mustafa; sevgi, saygı ve dayanışma duygularının yoğun olduğu bir aile ortamında yetişmiştir. Aile hayatına büyük önem veren ve ilk ilhamını ailesinden aldığını sık sık dile getiren Mustafa, birçok konuşmasında bireylerin yetişmesinde ailenin önemine vurgu yapmıştır.
- › Mustafa'nın doğduğu Selânik, önemli bir liman şehri olmanın yanında demir yolu ile de Belgrad, Manastır ve İstanbul gibi önemli şehirlere bağlanmaktaydı. Bu durum Selânik'in hem Batı ile etkileşimini kolaylaştırmış hem de sosyal ve kültürel yönden gelişmesine zemin hazırlamıştır.
- › Genç Mustafa'nın fikirlerinin oluşumunda içinde doğup büyüdüğü çevre kadar aldığı eğitimin de etkisi vardır. Mustafa birbirinden farklı şehirlerde eğitim almış, bu şehirlerdeki durumlardan istifade ederek tecrübelerini geliştirmiştir.
- › Mustafa Kemal'in okula başlamasıyla ilgili anne ve babası arasında fikir ayrılığı vardı. Bu fikir ayrılığı o dönemde farklı tarzda eğitim veren okulların bulunmasından kaynaklanıyordu.
- › Mustafa Kemal eğitim hayatına sivil okullarda başlamış, daha sonra askerî okullara geçmiştir.
- › Şemsi Efendi Okulunun modern tarzda eğitim vermesi Mustafa Kemal'in gelişimini de etkilemiştir.
- › Manastır Askerî İdadisinde, sınıf arkadaşı Ömer Naci sayesinde edebiyata ve hitabete (güzel konuşma sanatı) ilgi duymuştur.

- › Mustafa Kemal'in Manastır Askerî İdadisinde başlayan tarih sevgisi, hayatının sonuna kadar devam etmiş ve bu onun Türk kültürü ve milliyetçilik konularında düşüncelerini oluşturmuştur.
- › Mustafa Kemal'in eğitim gördüğü dönemde Osmanlı sınırları içerisinde eğitim birliği bulunmamaktaydı. Yabancı okullar, azınlık okulları, askerî okullar, geleneksel okullar ve batı tarzı eğitim veren okullar tamamen farklı yöntemler ve içeriklerle eğitim yapıyorlardı. Osmanlı Devleti'nde bulunan farklı okullar, yetiştirilen insanların farklı kültürel özellikleri taşımasına neden olmuştur.
- › Mustafa Kemal'in okuduğu okullar sırasıyla şöyledir:
 - Mahalle Mektebi (Selânik)
 - Şemsi Efendi Okulu (Selânik)
 - Selânik Mülkiye Rüştiyesi (Selânik)
 - Selânik Askerî Rüştiyesi (Selânik)
 - Manastır Askerî İdadisi (Manastır)
 - Harp Okulu (İstanbul)
 - Harp Akademisi (İstanbul)

Örnek

Manastır Askerî İdadi yıllarında Mustafa Kemal'i en çok etkileyen olaylardan biri de 1897 Türk-Yunan Savaşı olmuştur. Bu savaşta Türk ordusu savaş meydanında zafer kazanmasına rağmen barış masasında istediğini elde edememiştir.

Bu durum Mustafa Kemal'de, Osmanlı Devleti'nde aşağıdakilerden hangisinin iyi yönetilemediği fikrini oluşturmuştur?

- A) Millî kültür çalışmalarının
- B) Millî eğitimin
- C) Ekonominin
- D) Dış politikanın

2018 LGS

Mustafa Kemal'in Manastır Askerî İdadisinde okurken meydana gelen savaş ve sonrasında masada istediğini alamaması dış politikada Osmanlı Devleti'nin başarısız olduğunu göstermektedir.

Cevap D

6. Mustafa Kemal, Selânik Askerî Rüştiyesini bitirdikten sonra 1896 yılında Manastır Askerî İdadisine başladı. Mustafa Kemal derslerde gösterdiği başarıyla hem öğretmenlerinin hem de arkadaşlarının takdirini kazandı. Bu okulda sınıf arkadaşı Ömer Naci sayesinde edebiyata ve hitabete ilgi duydu. Mustafa Kemal'in edebiyata olan ilgisini gören edebiyat öğretmeni Mehmet Asım Bey, ona askerlikle ilgili derslere daha fazla önem vermesini tavsiye etti.

Bu bilgilere göre Mustafa Kemal'in okul hayatıyla ilgili,

- I. Arkadaşlarından etkilenmiştir.
II. Okuduğu okulun amacına daha fazla önem vermesi istenmiştir.
III. Öğrenimini sivil okullarda tamamlamıştır.

yargılarından hangilerine ulaşılabilir?

- A) Yalnız I. B) I ve II. C) I ve III. D) I, II ve III.

7. Mustafa Kemal, okullarda düşüncelerini yaymak için arkadaşlarına konuşmalar yapmış, hatta Harp Akademisinde arkadaşlarıyla birlikte bir gazete bile çıkarmıştı. Harp Akademisinde Mustafa Kemal sınıf çavuşluğu görevini yerine getirmişti.

Bu bilgilere göre Mustafa Kemal ile ilgili aşağıdakilerden hangisine ulaşamaz?

- A) Öğrenim sürecinde sorumluluk almıştır.
B) Daha okul hayatındayken arkadaşlarına liderlik yapmıştır.
C) Arkadaşlarıyla beraber örnek çalışmalar yapmıştır.
D) Harp Akademisini sınıf birinciliğiyle bitirmiştir.

8. Mustafa Kemal 1896 yılında Selânik Askerî Rüştiyesini bitirdikten sonra öğrenimine Manastır Askerî İdadisinde devam etti. Onun matematiğe olan ilgisi bu okulda da sürdü. Ayrıca sınıf arkadaşı Ömer Naci'nin etkisiyle edebiyata ve hitabet sanatına da ilgi duymaya başladı. Hatta şiir yazma denemelerinde bulundu.

Bu bilgilere göre Mustafa Kemal ile ilgili,

- I. Okuldaki arkadaşından etkilenmiştir.
II. Lise hayatında edebiyatla ilgilenmiştir.
III. Manastır'dan sonra öğrenimine İstanbul'da devam etmiştir.

yargılarından hangilerine ulaşılabilir?

- A) Yalnız I. B) I ve II.
C) II ve III. D) I, II ve III.

9. Mustafa Kemal, Harp Okulu ve Harp Akademisindeki yıllarını İstanbul'da geçirdi. O, İstanbul'da bulunduğu dönemde bir yandan askerlik bilgisini derinleştirirken diğer yandan genel kültürünü geliştirme imkânı buldu. "Bir kurmay subay kesinlikle yabancı dil bilmelidir, bunun aksini düşünmek büyük hatadır." diyerek Fransızca öğrenmeye daha çok zaman ayırdı.

Bu bilgilere göre Mustafa Kemal'in İstanbul'da bulunduğu süreyle ilgili aşağıdakilerden hangisi söylenebilir?

- A) Devlet meseleleriyle ilgili fikirler yürütmüştür.
B) Dil eğitimini geliştirmek için çaba sarf etmiştir.
C) Azınlık meselelerine ilgi duymuştur.
D) Ticari hayatla ilgilenmiştir.

10. Sen, bizler gibi yalnız kurmay subay olarak normal hayata atılmayacaksın. Keskin zekân ve yüksek kabiliyetin memleketin geleceği üzerinde etkili olacaktır. Senden memleketin başına gelen büyük adamların daha gençliklerinde gösterdikleri müstesna kabiliyet ve zekâ belirtileri görmekteyim. İnşallah yanılmamış olurum.

Osman Nizami Paşa'nın Mustafa Kemal'le ilgili sözlerine bakılarak aşağıdakilerden hangisi söylenebilir?

- A) Millî Mücadele'nin lideri olma yolundaki vasıflara gençlik yıllarında sahiptir.
B) Çevresindeki insanlarla aynı özelliklere sahiptir.
C) Yaptıklarıyla inatçı bir kişiliğe sahiptir.
D) Kabiliyet yönünden zayıf bir kişiliğe sahiptir.

KAZANIM

Kazanım 8.1.3: Gençlik döneminde Mustafa Kemal'in fikir hayatını etkileyen önemli kişileri ve olayları kavrar.

KAZANIM ŞİFRESİ

- › Mustafa Kemal Osmanlı Devleti'nin dağılmaya yüz tuttuğu bir dönemde dünyaya geldi. Üstelik o, birçok sorunun yaşandığı bir bölgede, Balkanlarda doğdu ve büyüdü. Mustafa Kemal, devletin yaşadığı bu sorunları çocukluğundan itibaren farkına varmış ve büyüdükten sonra bu sorunların çözümüne yönelik fikirler üretmiştir.
- › Mustafa Kemal de ilk terbiye ve ilhamını ailesinden aldı. Daha sonra öğretmenleri onun karakterini şekillendirmeye devam ettiler.
- › Mustafa her şeyi başkasından bekleyen bir karaktere sahip değildi. Daha çocukluğundan itibaren kendini yetiştirmek için üstün gayret gösterdi. O, yapması gerekenleri düşünür, keşfeder ve uygulardı.
- › Mustafa'nın okumaya karşı büyük bir ilgisi vardı. Yerli ve yabancı birçok fikir adamını okur ve onların fikirlerini analiz ederdi. Kitapları okurken sayfa kenarlarına notlar alır, kimi zaman kendi fikirlerini de bu notların yanına yazardı. Mustafa Kemal yabancı düşünce adamlarının eserlerinden istifade edebilmek için Fransızca öğrenmiştir.
- › Mustafa Kemal'in yabancı dil bilmesi yabancı gazete ve dergileri okuyabilmesinin yolunu açmıştı. Okuduğu yabancı gazete ve dergiler Mustafa Kemal'in dünyada olup bitenlerden haberdar olmasına zemin hazırladı. Resmî görevlerle Avrupa'da bulunması da Batı'yı yakından tanınmasına yardımcı oldu.
- › Farklı şehirlerde okumuş olması ve bir subay olarak Osmanlı Devleti'nin farklı bölgelerinde görev yapması Mustafa Kemal'in bilgisini artırıp düşünce dünyasını geliştirdi. Mustafa Kemal bu görevleri esnasında, devletin ve halkın içine düştüğü durumu yakından görme imkânı buldu. O, bu durumdan rahatsızlık duyup kurtuluş çareleri üzerinde düşünceler geliştirdi.
- › Mustafa Kemal'in düşünce dünyasının oluşumunda yerli ve yabancı bazı aydınlar da etkili olmuştur.

- › Mustafa Kemal 1896-1899 yılları arasında Manastır'da Askerî İdadi eğitimini tamamlamıştır. Bu kentte dünya görüşü ve kişiliği şekillenmiştir. Sıra arkadaşı Ömer Naci sayesinde edebiyata, sa-nata ve hitabete ilgisi başlamış, Namık Kemal'in şiirlerini ve Mehmet Emin Yurdakul'u tanımıştır. Ziya Gökalp'in Türkçülük fikirlerinden etkilenmiş yine tarih dersine de burada ilgi duymaya başlamıştır.
- › Manastır'a yabancı devletlerin müdahalede bulunmaları onun siyasi görüşüne yeni ufuklar açmıştır. Askerî İdadi yıllarında Voltaire (Volter), J. J. Rousseau (Russo), Montesquieu gibi yabancı yazarlar onda özgürlük, adalet eşitlik gibi duyguların yeşermesine neden oldu.

Örnek

- İngiltere ve Fransa 12-18 Eylül 1910'da bir tatbikat yapma kararı almıştır. Bu tatbikata Picardie (Pikardi) Manevraları adı verilmiştir. Bu manevralara Osmanlı ordusunu temsilen Mustafa Kemal katılmıştır. Tatbikat sırasında yaptığı gözlem ve değerlendirmelerle dikkatleri üzerine toplamıştır.
- Mustafa Kemal, Balkan Savaşlarının sona ermesinden sonra Sofya'ya ataşe olarak atanmıştır. Bu şehirde sık sık üst düzey toplantı, balo ve davetlere katılmıştır.

Bu bilgilere göre Mustafa Kemal'in aşağıdaki alanlardan hangileri ile ilgili çalışmalar yaptığı söylenebilir?

- A) Ekonomik - Sosyal
- B) Askerî - Diplomatik
- C) Hukuki - Diplomatik
- D) Siyasi - Ekonomik

2020 LGS

Çözüm

Mustafa Kemal'in Picardie (Pikardi) Manevralarına katılması "Askerî" alanla ilgili, Sofya'ya ateşe olarak atanarak görev yapması "Diplomatik" alan ile ilgilidir.

Cevap B

1.

Atatürk Anlatıyor

Bir gün Cemal Bey Selânik gazetelerinden birine imzasız bir makale yazmış. Bana gazeteyi uzatıp makaleyi okuyup okumadığımı sordu.

"Affediniz, sizin yazdığınızı bilmiyordum. Yazmamış olmanızı temenni ederdim. Cemal Bey, şu ve bu tarzda siz birtakım kimselere kendinizi beğendirmek hevesine düşmeyiniz. Bunun hiçbir kıymeti ve önemi yoktur. Siz içinde bulunduğumuz vaziyeti değerlendiriniz ve öncelikle kabul ediniz ki biraz fedakâr ve özverili olmak lazımdır. Eğer şunun bunun ilgisinden kuvvet almaya tenezzül ederseniz şu anki durumunuzu bilmem fakat geleceğiniz çürük olur. Çünkü bizim henüz gerçeklerle yüzleşmemiz için geniş çevrelerimiz vardır. Bu çevrelerde hayallerle dolu kimseler çoktur. Büyüklük odur ki hiç kimseye iltifat etmeyeceksin, hiç kimseyi aldatmayacaksın, memleket için gerçek ülkü ne ise onu göreceksin, o hedefe yürüyeceksin, herkes senin aleyhinde olunacaktır, herkes seni yolundan çevirmeye çalışacaktır. İşte sen bundan karşı koyuşları yok eden olacaksın. Önüne sayılamayacak güçlükler yığacaklardır, kendini büyük değil küçük, zayıf, araçsız, hiç sayarak, kimseden yardım gelmeyeceğine inanarak bu güçlükleri aşacaksın. Ondan sonra sana büyüksün derlerse, bunu diyenlere de güleceksin.

Atatürk'ün verilen anlatımına bakıldığında;

- I. alçakgönüllü,
- II. vatansever,
- III. ileri görüşlü,
- IV. mücadeleci

numaralanmış kişilik özelliklerinden hangilerine sahip olduğu söylenebilir?

- A) I ve II. B) I ve IV. C) II ve IV. D) I, II ve IV.

2. Aşağıda Mustafa Kemal'in fikir hayatını etkileyen bazı yazarlar, düşünürler ve savundukları fikir akımları verilmiştir.

Ziya Gökalp	Milliyetçilik
Namık Kemal	Vatanseverlik
Mehmet Emin Yurdakul	Milliyetçilik
Tevfik Fikret	İnkılapçılık
J.J. Rousseau	Yurttaşlık
Montesquie	Cumhuriyetçilik
Voltaire	Bilimsellik, Akılcılık

Bu bilgilerden faydalanarak Mustafa Kemal ile ilgili,

- I. Yerli ve yabancı birçok yazarın fikirlerinden istifade etmiştir.
- II. Demokratikleşme yolunda attığı adımlar konusunda yabancı yazarların etkisi kendisini hissettirmiştir.
- III. Millî Mücadeleyi organize ederken yerli yazarların fikirlerinden etkilenmiştir.

numaralanmış yargılardan hangilerine ulaşılabilir?

- A) Yalnız I. B) I ve II. C) II ve III. D) I, II ve III.

3. "Türk ailesi, güçlü yapısı ile varlığını korumaktadır. Kadın, geleneklerin koruyucusu ve iffet abidesi; erkek güvenlik ve geçim sorumlusudur. Çocuk bu güvenli ortamda her an bir şey öğrenen, öğretilen geleceğin büyük mücadelesine hazırlanan gösterişsiz fakat güçlü sevgilerle çevrilmiştir. Çocuğa ocağın ve yurdun geleceği gözüyle bakılmaktadır."

(Suat İlhan/Atatürk'ün Yetiştirdiği Ortam)

Atatürk'ün yetiştiği ortamla ilgili bu parçada verilen bilgilerden aşağıdakilerden hangisine ulaşılamaz?

- A) Kadına ve erkeğe değişik görevler düşmektedir.
B) Çocuk gelecek için önemlidir.
C) Türk ailesi kültürüne bağlıdır.
D) Çocuklar güvensiz bir ortamda yetişmektedir.
4. Her çocuk gibi Mustafa Kemal de ilk terbiye ve ilhamını ailesinden aldı. Daha sonra öğretmenleri onun karakterini şekillendirmeye devam ettiler. Ancak Mustafa her şeyi başkasından bekleyen bir karaktere sahip değildi. Daha çocukluğundan itibaren kendini yetiştirmek için üstün gayret gösterdi. O, yapması gerekenleri düşünür, keşfeder ve uygulardı.

Parçaya göre Mustafa Kemal ile ilgili,

- I. Kişilik gelişiminde yaşantısının etkileri olmuştur.
II. Kendi gelişimine önem vermiştir.
III. Planlı bir yaşantı sürmüştür.

durumlarından hangileri söylenebilir?

- A) Yalnız I. B) I ve II.
C) II ve III. D) I, II ve III.
5. Mustafa Kemal'in okumaya karşı büyük bir ilgisi vardı. Yerli ve yabancı birçok fikir adamını okur ve onların fikirlerini analiz ederdi. Kitapları okurken sayfa kenarlarına notlar alır, kimi zaman kendi fikirlerini de bu notların yanına yazardı. Mustafa Kemal yabancı düşünce adamlarının eserlerinden istifade edebilmek için Fransızca öğrenmişti.

Parçadaki bilgilere göre Mustafa Kemal ile ilgili aşağıdakilerden hangisi söylenebilir?

- A) Başkalarının fikirlerine kendi fikrinden daha çok önem vermiştir.
B) Yalnızca kendi bildiklerini doğru kabul etmiştir.
C) Yeni fikirler öğrenip kendisini geliştirmek için çaba harcamıştır.
D) Yabancı yazarların fikirlerine daha fazla değer vermiştir.

6. Mustafa Kemal'in yabancı dil bilmesi yabancı gazete ve dergileri okuyabilmesinin yolunu açmıştı. Okuduğu yabancı gazete ve dergiler Mustafa Kemal'in dünyada olup bitenlerden haberdar olmasına zemin hazırladı. Resmî görevlerle Avrupa'da bulunması da Batı'yı yakından tanınmasına yardımcı olmuştur.

Buna göre Mustafa Kemal'le ilgili olarak aşağıdakilerden hangisi söylenebilir?

- A) Eğitimini kendisini geliştirici yönde kullanmıştır.
B) Resmi görevlerinde siyasi ilişkilerde bulunmuştur.
C) Yabancı dil bilgisi askerî kademelerde yükselmesini sağlamıştır.
D) Dünyadaki gelişmelerden habersiz hareket etmiştir.

7. Farklı şehirlerde okumuş olması ve bir subay olarak Osmanlı Devleti'nin farklı bölgelerinde görev yapması Mustafa Kemal'in bilgisini artırıp düşünce dünyasını geliştirdi. Mustafa Kemal bu görevleri esnasında devletin ve halkın içine düştüğü durumu yakından görme imkânı buldu. O, bu durumdan rahatsızlık duyup kurtuluş çareleri üzerinde düşünceler geliştirdi.

Verilen bilgilere göre Mustafa Kemal'in kurtuluş çareleri aramasında aşağıdakilerden hangisi etkili olmuştur?

- A) Ülke yönetiminde yer almak istemesi
B) Görev yaptığı yerlerde karşılaştığı durumlar
C) Yabancı devletlerin ülkemizdeki icraatları
D) Yabancı yazarların düşünceleri

KAZANIM

Kazanım 8.1.4: Mustafa Kemal'in askerlik hayatı ile ilgili olayları ve olguları onun kişilik özellikleri ile ilişkilendirir.

KAZANIM ŞİFRESİ

- › Kurmay Yüzbaşı Mustafa Kemal, 5 Şubat 1905 tarihinde merkezi Şam'da bulunan 5. Ordu'ya atandı.
- › Mustafa Kemal ve bazı arkadaşları Şam'da Vatan ve Hürriyet Cemiyeti'ni kurdular.
- › 1907 yılına kadar Şam'da kalan Mustafa Kemal, buradan merkezi Manastır'da bulunan 3. Ordu karargâhının Selânik şubesine atandı.
- › Mustafa Kemal, Selânik'te iken İttihat ve Terakki Cemiyetine üye oldu. Bu cemiyetin çalışmaları sonucu ülkede yeniden meşrutiyet ilan edildi. Ancak bir süre sonra meşrutiyet karşıtları İstanbul'da ayaklanma çıkardılar. 31 Mart Vakası adı verilen isyanı bastırmak için Selânik'te, Hareket Ordusu adıyla bir ordu hazırlandı. Bu ordunun ismini Mustafa Kemal koydu. Kurmay başkanlığını Mustafa Kemal'in yaptığı Hareket Ordusu İstanbul'a gelerek isyanı bastırdı.
- › Mustafa Kemal, İstanbul'daki görevini tamamladıktan sonra tekrar Selânik'e döndü (1909).
- › Mustafa Kemal 1910 yılında orduyu temsilen Picardie'de (Pikardi) yapılacak askeri manevraları izlemesi amacıyla Fransa'ya gönderildi.
- › Balkan Savaşları sonrasında Sofya Ataşemiliterliğine atandı (1913). Sofya'da iken Batı'daki kalkınmanın sebeplerini araştırdı.
- › Mustafa Kemal, 31 Mart Vakası'ndan sonra subayların siyasete karışmasının tehlikelerini sezmişti.
- › İtalya, gelişen sanayisine ham madde ve pazar bulabilmek için Osmanlı Devleti'nin Kuzey Afrika'daki son toprağı olan Trablusgarp'a saldırdı.
- › Osmanlı yönetimi, Trablusgarp'ı savunabilmek için bazı subayları gizlice bölgeye gönderdi. Aralarında Mustafa Kemal'in de bulunduğu bu subaylar kılık değiştirerek Trablusgarp'a gittiler. Mustafa Kemal önce vapurla Mısır'ın İskenderiye şehrine, oradan da "Mustafa Şerif" takma adıyla bir gazeteci olarak Trablusgarp'a geçti.
- › Trablusgarp'a geçen Mustafa Kemal ve Enver Paşa gibi subaylar yerli halkı teşkilatlandırarak onları İtalyanlara karşı direnişe geçirdiler. Derne ve Tobruk'ta uygulanan bu taktik başarılı oldu. İtalyanlar sahil şeridinden öteye geçemediler.

- › Trablusgarp Savaşı devam ederken Balkanlarda da savaş çıktı. Böylelikle iki ateş arasında kalan Osmanlı Devleti, İtalya ile olan savaşını sonlandırmak zorunda kaldı. İmzalanan Uşi Antlaşması (18 Ekim 1912) ile Trablusgarp İtalya'ya bırakıldı.
- › Trablusgarp Savaşı devam ederken Osmanlı Devleti'nin Balkan topraklarını ele geçirmek isteyen Bulgaristan, Yunanistan, Sırbistan ve Karadağ, Rusya'nın teşvikiyle birleşerek Osmanlı Devleti'ne saldırdılar (8 Ekim 1912). I. Balkan Savaşı olarak tarihe geçen bu olay, Osmanlı Devleti açısından felaketle sonuçlandı.
- › İttihatçı subaylardan Enver Paşa, yanındaki askerlerle hükûmetin toplantı yaptığı salonu bastı ve Sadrazam'ı istifaya zorladı (23 Ocak 1913). Tarihe Bâb-ı Âli Baskını diye geçen bu olaydan sonra devletin yönetimi İttihatçıların kontrolüne geçti.
- › Balkan devletleri Osmanlı Devleti'nden aldıkları toprakları paylaşırken anlaşmazlığa düştüler. Bulgaristan'ın en fazla payı alarak Ege Denizi'ne ulaşması, diğer Balkan devletlerinin özellikle de Yunanistan'ın tepkisine neden oldu. Kısa bir süre sonra Balkan devletleri kendi aralarında savaşmaya başlayarak II. Balkan Savaşı'nı gerçekleştirdiler.

Örnek

Mustafa Kemal;

- 31 Mart Olayı'nda sadece isyanın bastırılmasında değil, ordunun kurulması ve harekâtın planlanmasında da rol oynamıştır.
- Mondros Ateşkes Antlaşması'ndan sonra İstanbul'a gelmiş ve ülkeyi kurtarmak için arkadaşlarıyla toplantılar düzenlemiştir.

Bu bilgilerden Mustafa Kemal'in kişilik özelliklerinden hangileri çıkarılabilir?

- A) Teşkilatçılık - Vatanseverlik
- B) İleri görüşlülük - Vatanseverlik
- C) Kararlılık - İnkılapçılık
- D) Birleştiricilik - İnkılapçılık

2019 LGS

Çözüm

Mustafa Kemal ile ilgili verilen bilgilere bakıldığında 31 Mart olayındaki girişimlerinin teşkilatçı bir yapıya sahip olduğunu, Mondros Ateşkes Antlaşması'ndan sonra ülkeyi kurtarmak için girişimlerde bulunması vatansever bir kişiliğe sahip olduğunu göstermektedir.

Cevap A

1. 1905'te "kurmay yüzbaşı" rütbesiyle Harp Akademisinden mezun olan Mustafa Kemal, kurmaylık stajı için Şam'daki 5. Ordu emrine atandı. Şam'da iken Vatan ve Hürriyet Cemiyetini kurdu. 1907 yılına kadar Şam'da kalan Mustafa Kemal, buradan merkezi Manastır'da bulunan 3. Ordu Karargâhının Selânik şubesine atandı. Mustafa Kemal, Selânik'te iken İttihat ve Terakki Cemiyetine üye oldu. Bu Cemiyet'in çalışmaları sonucu ülkede yeniden Meşrutiyet ilan edildi. Ancak bir süre sonra Meşrutiyet karşıtları İstanbul'da ayaklanma çıkardılar. 31 Mart Vakası adı verilen isyanı bastırmak için Selanik'te, Hareket Ordusu adıyla bir ordu hazırlandı. Bu ordunun ismini Mustafa Kemal koydu. Kurmay başkanlığını Mustafa Kemal'in yaptığı Hareket Ordusu İstanbul'a gelerek isyanı bastırdı. Mustafa Kemal, İstanbul'daki görevini tamamladıktan sonra tekrar Selanik'e döndü. Mustafa Kemal 1910 yılında orduyu temsilen Picardie'de (Pikardi) yapılacak askeri manevraları izlemesi amacıyla Fransa'ya gönderildi. Balkan Savaşları sonrasında Sofya Ataşemiliterliğine atandı (1913). Sofya'da iken Batı'daki kalkınmanın sebeplerini araştırdı.

Buna göre Mustafa Kemal'in görevleriyle ilgili aşağıdakilerden hangisine ulaşamaz?

- A) Görev yaptığı yerlerde siyasi oluşumlarda bulunmuştur.
B) Ülkede meydana gelen karışıklıkları düzeltmek üzerine görevler üstlenmiştir.
C) Üstlendiği her görev sonrası rütbesi yükselmiştir.
D) Askerî tecrübe kazanmak amacıyla görevlerde bulunmuştur.

2. Osmanlı yönetimi, Trablusgarp'ı savunabilmek için bazı subayları gizlice bölgeye gönderdi. Aralarında Mustafa Kemal'in de bulunduğu bu subaylar kılık değiştirerek Trablusgarp'a gittiler. Mustafa Kemal önce vapurla Mısır'ın İskenderiye şehrine, oradan da "Mustafa Şerif" takma adıyla bir gazeteci olarak Trablusgarp'a geçti. Trablusgarp'a geçen Mustafa Kemal ve Enver Paşa gibi subaylar yerli halkı teşkilatlandırarak onları İtalyanlara karşı direnişe geçirdiler. Derne ve Tobruk'ta uygulanan bu taktik başarılı oldu. İtalyanlar sahil şeridinden öteye geçemediler. Bu durum üzerine İtalyan donanması harekete geçerek Ege Denizi'ndeki On İki Ada'yı işgal etti. Ardından Osmanlıların "Kale-i Sultaniye" adını verdikleri Çanakkale Boğazı'na saldırdı ancak başarılı olamadı.

Verilen bilgilere bakılarak,

- I. Trablusgarp savunmasında Osmanlı Devleti yardımları gizli şekilde ulaştırmaya çalışmıştır.
II. Mustafa Kemal ve arkadaşları Trablusgarp'ta halkı düşmana karşı örgütlemeye çalışmıştır.
III. İtalya Osmanlı Devleti topraklarındaki sömürge arayışından vazgeçmiştir.

yargılarından hangilerine ulaşılabilir?

- A) Yalnız I. B) I ve II.
C) II ve III. D) I, II ve III.

3. Mustafa Kemal'in yabancı dil bilmesi yabancı gazete ve dergileri okuyabilmesinin yolunu açmıştı. Okuduğu yabancı gazete ve dergiler Mustafa Kemal'in dünyada olup bitenlerden haberdar olmasına zemin hazırladı. Resmî görevlerle Avrupa'da bulunması da Batı'yı yakından tanımasına yardımcı oldu. Farklı şehirlerde okumuş olması ve bir subay olarak Osmanlı Devleti'nin farklı bölgelerinde görev yapması Mustafa Kemal'in bilgisini artırıp düşünce dünyasını geliştirdi. Mustafa Kemal bu görevleri esnasında, devletin ve halkın içine düştüğü durumu yakından görme imkânı buldu. O, bu durumdan rahatsızlık duyup kurtuluş çareleri üzerinde düşünceler geliştirdi.

Parçadaki bilgilere göre Mustafa Kemal ile ilgili,

- I. Dünyadaki gelişmeleri yakından takip etmiştir.
II. Görev yaptığı yerler fikir dünyasını etkilemiştir.
III. Ülkenin içinde bulunduğu duruma karşı duyarlılık göstermiştir.

yargılarından hangilerine ulaşılabilir?

- A) Yalnız I. B) I ve II.
C) II ve III. D) I, II ve III.

4. Osmanlı devlet adamları azınlık isyanlarını önleyebilmek için çeşitli çalışmalar yaptılar. Padişah iradesiyle yayınlanan Tanzimat Fermanı ile azınlıkların zaten var olan hakları yasal güvence altına alındı. Ancak bağımsızlık hayaline kapılan azınlıklar, atılan bu adımlara rağmen isyan etmekten vazgeçemediler. Bunun üzerine 1856'da Avrupalı devletlerin de baskısıyla Islahat Fermanı adıyla yeni bir ferman yayınlandı. Bu fermanla azınlıkların hakları Müslümanlarla eşit hâle getirildi.

Parçadaki bilgilere göre Tanzimat ve Islahat Fermanlarının yayınlanmasındaki temel amaç aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Azınlıkların devlete olan bağlılığını artırmak ve devleti dağılmaktan kurtarmak
B) Yabancı devletlerin iç işlerimize müdahalelerini kolaylaştırmak.
C) Azınlıkların bağımsızlıklarına kavuşmalarını sağlamak
D) Avrupalı devletlerin kontrolü altına girebilmek

5. "Çocukluğuma dair ilk hatırladığım şey, mektebe gitmek meselesine aittir. Bundan dolayı annemle babam arasında okula gitmem konusunda fikir ayrılıkları vardı. Annem ilahilerle okula başlamamı ve mahalle okuluna gitmemi istiyordu. Gümrükte memur olan babam, o zaman yeni açılan Şemsi Efendi'nin okuluna gitmemi ve yeni yöntemlere göre okumamı arzu ediyordu. Nihayet babam işi ustaca çözdü. İlk önce bilinen törenle mahalle okuluna başladım. Böylece annemin gönlü yapılmış oldu. Birkaç gün sonra da mahalle okulundan çıktım, Şemsi Efendi'nin okuluna yazıldım."

Atatürk'ün yukarıda verilen sözlerine bakılarak çocukluk dönemindeki eğitim sistemiyle ilgili,

- I. Farklı tarzda eğitim veren kurumlar vardır.
II. Eğitim birliği yoktur.
III. Okullarda yalnızca dinî eğitim verilmektedir.

yargılarından hangilerine ulaşılabilir?

- A) Yalnız I. B) I ve II.
C) I ve III. D) I, II ve III.

6. **I. Meşrutiyet'in ilanıyla yürürlüğe giren Kanun-i Esasi'nin aşağıdaki maddelerinden hangisi ulusal egemenlik ilkesiyle örtüşmektedir?**

- A) Mebusan Meclisi üyeleri dört yılda bir yapılan seçimlerle belirlenecek
B) Devletin dini İslam'dır. Yasalar dini hükümlere aykırı olamaz.
C) Aynı meclisi üyeleri padişah tarafından ölünceye kadar tayin edilecek
D) Saltanat ve hilafet hakkı ve makamı Osmanoğulları soyunun en büyük erkek evladına ait olacak

7. Osmanlılık, Osmanlı İmparatorluğu içindeki bütün ulusları ve unsurları Osmanlılık ruhu içinde birleştirmeyi amaçlar.

Buna göre Osmanlı İmparatorluğu;

- I. 31 Mart Olayı'nın yaşanması
II. Tanzimat Fermanı'nın yayınlanması
III. Islahat Fermanı'nın yayınlanması

gelişmelerinden hangilerini Osmanlılık fikrini hayata geçirmek için yaptığı söylenebilir?

- A) Yalnız I. B) I ve II.
C) II ve III. D) I, II ve III.

8. Mustafa Kemal, 27 Ekim 1913'te Sofya Askerî Ataşeliği'ne atanmıştır. Bir yıldan fazla süren bu görevi sırasında Atatürk, Balkanların politik ve sosyal ortamında bütün azınlıkları, dış güçleri, bunların emellerini ve çeşitli dinleri tanıdığı; bu büyük karışıklık ortamında kendini yetiştirmişti.

Parçadaki bilgilere göre Sofya'nın Mustafa Kemal'e katkılarıyla ilgili aşağıdakilerden hangisi söylenebilir?

- A) Ekonomik hayat konusunda ipuçları öğrenmiştir.
B) Farklı milletlerin amaçlarını öğrenerek fikirlerine katkı sağlamıştır.
C) Gördüğü savaşlar, savaş tecrübesini artırmıştır.
D) Eğitim alanında neler yapılması gerektiğini öğrenmiştir.

1. Azınlık isyanları devam ederken XIX. yüzyılın ortalarına doğru Osmanlı Devleti'nde aydın bir grup kendini göstermeye başladı. Fransız İhtilali ile dünyada yayılmaya başlayan hürriyet, eşitlik, adalet gibi fikirlerden etkilenen ve Jön Türkler olarak bilinen bu grup, azınlık isyanlarını önlemek için farklı bir fikir ortaya koydu. Jön Türklere göre azınlıkların isyan etmesinin temel nedeni, padişahın ülkeyi tek başına yönetmesiydi. Onlara göre azınlık isyanlarının önlenmesi için Avrupa'da olduğu gibi bir anayasa hazırlanmalı, meclis açılmalı, bu mecliste azınlıklara da temsil hakkı verilmeli ve padişah ülkeyi bu meclisle birlikte yönetmeliydi.

Parçadaki bilgilere göre Jön Türklerin ülkedeki karışıklıklara karşı bulduğu önlemle ilgili aşağıdakilerden hangisi söylenebilir?

- A) Ülkedeki azınlıklara bağımsızlıklarının verilmesi gerektiğini savunmuşlardır.
B) Yönetimsel alanda yapılacak değişikliklerle karışıklıkların önlenebileceğini savunmuşlardır.
C) Dış yardım almadan ülkenin içindeki sıkıntıların bitmeyeceğini savunmuşlardır.
D) Ülkede despot bir yönetime geçilerek karışıklıkların önleneceğini savunmuşlardır.

2. Harp Okulunda ve Harp Akademisinde zekası, yetenekleri, üstün kişiliği ile arkadaşları ve öğretmenleri arasında kabul gördü. Ülke sorunları ile ilgilenmesi, düşüncelerini cesaretle ifade etmesi öğrencilik yıllarından itibaren onun aydın bir subay olarak tanınmasını sağladı.

Bu bilgilere göre Mustafa Kemal'in öğrenim hayatıyla ilgili,

- I. Başarılı bir öğrenciydi.
II. Düşüncelerini açıklamaktan çekinmezdi.
III. Devletin içinde bulunduğu durumla ilgili fikirler ürettirdi.

yargılarından hangilerine ulaşılabilir?

- A) Yalnız I. B) I ve II.
C) I ve III. D) I, II ve III.

3. Osmanlı Devleti'nin yönetiminde İttihatçıların etkili olduğu son dönem aralıksız savaşlarla geçti. 1911 yılında İtalya Trablusgarp'a saldırdı. Trablusgarp Savaşı devam ederken Balkanlarda da savaş çıktı. Bu savaşların her ikisi de kaybedildi. 1914 yılında başlayan I. Dünya Savaşı ise Osmanlı Devleti'nin son savaşı oldu.

Parçadaki bilgilere göre Osmanlı Devleti'yle ilgili aşağıdakilerden hangisine ulaşılabilir?

- A) Sınırları hızla genişlemiştir.
B) Yabancı devletlerin kontrolü altına girmiştir.
C) Hazinesin gelirleri sürekli artmıştır.
D) Ülkede büyük sıkıntılar baş göstermiştir.

4. Selânik, Rumeli'de yer alan bir Osmanlı kentiydi. Lirmaniyla Ege Denizi'ne açılan şehir, Osmanlı'nın Avrupa ile ticaretinde önemli bir konuma sahipti. Selânik; Manastır, Üsküp, Belgrat ve İstanbul'a demir yolu ile bağlanmıştı.

Bu bilgilere göre Selânik ile ilgili,

- I. Gelişmiş bir şehirdir.
II. Ulaşım ağı gelişmiştir.
III. Jeopolitik önemi yüksektir.

yargılarından hangilerine ulaşılabilir?

- A) Yalnız I. B) I ve II.
C) I ve III. D) I, II ve III.

5. Osmanlı Devleti çok uluslu bir yapıya sahipti. Ülke sınırları içinde Türklerle beraber pek çok farklı millet de bulunuyordu. Selânik şehrinde de Türklerle birlikte Rum, Bulgar, Sırp, Yahudi ve Ermeni gibi milletler yaşamaktaydı. Türkler ise bu milletlere göre şehirde çoğunluğu oluşturuyordu.

Bu bilgilere göre aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

- A) Kültürel yapı çeşitlidir.
B) Farklı diller konuşulmaktadır.
C) Ülkede din birliği vardır.
D) Türkler, diğer milletlere göre sayıca üstündür.

6. Trablusgarp Savaşı devam ederken Osmanlı Devleti'nin Balkan topraklarını ele geçirmek isteyen Bulgaristan, Yunanistan, Sırbistan ve Karadağ, Rusya'nın teşvikiyle birleşerek Osmanlı Devleti'ne saldırdılar (8 Ekim 1912). I. Balkan Savaşı olarak tarihe geçen bu olay, Osmanlı Devleti açısından felakete sonuçlandı. Orduyu yöneten subaylar İttihatçılar ve İtilafçılar olarak iki siyasi gruba ayrılmıştı. Particilik yapan subaylar arasında irtibat ve iş birliği zayıftı. Ordumuzun ulaşım ve ikmal hatları da yeterli değildi. Tüm bunların etkisiyle küçük Balkan devletlerine karşı yeterince mücadele edilemedi.

Buna göre Osmanlı Devleti'nin I. Balkan Savaşı'nda başarısız olmasında;

- I. savaş malzemelerinin yetersiz olması,
- II. savaş sırasında yabancı destek gerçekleşmemesi,
- III. orduya siyaset karışması

durumlarından hangilerinin etkili olduğu söylenebilir?

- A) Yalnız I. B) I ve II. C) I ve III. D) I, II ve III.

7. Selânik siyasi, ekonomik ve kültürel açıdan çevre ülkelerden çok fazla etkilenen bir bölge idi. Mustafa Kemal 1907'de askerî görevle gittiği Selânik'te burada faaliyet hâlinde bulunan İttihat ve Terakki Cemiyeti'ne katıldı. İttihat ve Terakki Cemiyetinin çalışmaları sonucunda II. Meşrutiyet ilan edildi. Bir müddet sonra Mustafa Kemal, ordunun siyasetten ayrılması gerektiğini düşündüğünden ve İttihat ve Terakki ile olan fikir uyuşmazlıkları sebebiyle cemiyetten ayrıldı.

Verilen parçadan aşağıdaki sorulardan hangisinin cevabına ulaşamaz?

- A) Selânik neden çevre ülkelerden çok etkilenmektedir?
- B) Mustafa Kemal Selânik'te hangi cemiyete üye oldu?
- C) Mustafa Kemal, İttihat ve Terakki'den neden ayrıldı?
- D) II. Meşrutiyet'in ilan edilmesinde kimlerin rolü oldu?

9. Mustafa Kemal çocukluk yıllarında ve öğrenim hayatında olduğu kitaplar fikir hayatının gelişmesinde etkili olmuştur. Mustafa Kemal sadece yerli yazarlardan değil yabancı yazarlardan da etkilenmiş ve yaptığı yeniliklerde öğrendiklerini uygulamıştır.

Parçadaki bilgilere bakılarak Mustafa Kemal ile ilgili,

- I. Kendisini geliştirmeye çalışmıştır.
- II. Farklı fikirlere önem vermiştir.
- III. Sadece ülkesindeki düşünürlerin fikirleriyle ilgilenmiştir.

yargılarından hangilerine ulaşılabilir?

- A) Yalnız I. B) I ve II.
C) II ve III. D) I, II ve III.

8. "Ben düşündüklerimi sevdiklerime olduğu gibi söyledim. Aynı zamanda lüzumlu olmayan bir sırı kalbimde taşımak iktidarında olmayan bir adamım..."

Mustafa Kemal'in bu sözünden aşağıdaki kişilik özelliklerinin hangisine ulaşılabilir?

- A) Açık sözlülüğü B) Eğitimsizliği
- C) Çok cepheliliği D) İdealistliği

10. "Yolunda yürüyen bir yolcunun yalnız ufku görmesi yetmez. Muhakkak ufkun ötesini de görmesi ve bilmesi gereklidir."

Mustafa Kemal'in bu sözünden aşağıdaki kişilik özelliklerinin hangisine ulaşılabilir?

- A) İleri görüşlülüğü B) Vatanseverliği
- C) Liderliği D) Çok cepheliliği

1. Osmanlı Devleti'nde bazı aydınlar dil, din, ırk ayrımı yapılmaksızın bütün milletleri kapsayacak bir üst kimlik oluşturmaya çalıştılar. Bu düşüncenin temelinde gayrimüslimleri devlete bağlı tutma fikri yatıyordu. Bu fikir Jön Türkler ve İttihatçılar tarafından da desteklendi. Bu fikrin etkisi ile Tanzimat ve Islahat Fermanları ilan edildi. Kanun-i Esasi kabul edilerek meşrutiyet yönetimine geçildi.

Parçada Osmanlı Devleti'ni dağılmaktan kurtarmak için ortaya atılan hangi fikir akımından bahsedilmektedir?

- A) Osmanlıcılık
- B) İslamcılık
- C) Batıcılık
- D) Türkçülük

2. Sömürge, bir ülkenin kendi sınırları dışındaki bir ülke üzerinde egemenlik kurarak, kendisini daha güçlü kılmak ve zenginleştirmek için daha zayıf ülkenin kaynaklarını kullanması şeklinde ifade edilir. Sömürgecilik 16. yüzyıl itibariyle Coğrafi Keşiflerin başlamasıyla ortaya çıkmıştır. Avrupalı devletler tarafından başlatılan bu keşifler sömürünün de onlar tarafından yapılmasını sağlamıştır. Sömürgeciliği en yaygın olarak yapan İngiltere ve Fransa olmuştur. Dünyanın büyük kısmını bu iki devlet sömürgeleştirmiştir.

Parçada verilen bilgilere göre,

- I. Coğrafi Keşiflerin başlamasıyla yeni yerlerin bulunması sömürgeciliği doğurmuştur.
- II. İngiltere ve Fransa sömürge imparatorlukları kurmuşlardır.
- III. En fazla sömürge altına Avrupa devletleri girmiştir.

Yargılarından hangilerine ulaşılabilir?

- A) Yalnız I.
- B) I ve II.
- C) II ve III.
- D) I, II ve III.

3. Fransız İhtilali Osmanlı Devleti'ni milliyetçilik fikrinin ortaya çıkması ile etkiledi. Devletin içindeki azınlıklar bu akımdan etkilenerek kendi devletlerini kurabilmek için Osmanlı Devleti'ne karşı ayaklanmaya başladılar. İlk isyan eden azınlıklar Sırp- lar ve Yunanlar oldu. Sırp- lar, özerklik (yarı bağımsızlık) Yunanlar ise bağımsızlıklarını kazandılar.

Verilen bilgilere göre Fransız İhtilali'nin Osmanlı Devleti'ne etkisiyle ilgili aşağıdakilerden hangisi söylenebilir?

- A) Devletin sınırlarının genişlemesine neden olmuştur.
- B) Azınlıkların ülke dışına göç ettirilmesine neden olmuştur.
- C) Farklı milletlerin ayrılıkçı hareketlerine sebep olmuştur.
- D) Ülkede birlik ve beraberliği güçlendirmiştir.

4. Mustafa'nın doğduğu Selânik, önemli bir liman şehri olmanın yanında demir yolu ile de Belgrad, Manastır ve İstanbul gibi önemli şehirlere bağlanmaktaydı. Bu durum Selânik'in hem Batı ile etkileşimini kolaylaştırmış hem de sosyal ve kültürel yönden gelişmesine zemin hazırlamıştır. Avrupa'da çıkarılan gazete, dergi ve kitaplardaki fikirler çok uluslu yapıya sahip olan Selânik üzerinden Osmanlı ülkesine yayılıyordu. Bu yönüyle Selânik, Avrupa'daki gelişmelerin yakından takip edildiği ve Batı ülkeleriyle etkileşimin en yoğun yaşandığı şehirlerden biriydi.

Buna göre Selânik şehriyle ilgili aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

- A) Osmanlı Devleti'nin Batı'ya açılan kapısı olmuştur.
- B) Batı ile etkileşimi sıklıdır.
- C) Etnik yapısından dolayı Batı'daki fikirlerden etkilenmesini hızlandırmıştır.
- D) Osmanlı Devleti'nden bağımsız bir ekonomik hayatı vardır.

5. “Manastır Askerî İdadisinde (lise) Fransızcada geri idim. Öğretmen benimle çok ilgilenmiyor sadece bana uyarılarda bulunuyordu. Bu uyarılar çok gücüme gitti. İlk ev izni zamanında çözüm aradım. İki, üç ay gizlice Frerler Okulu'nun özel sınıfına gittim. Böylece okulda- kinden daha fazla Fransızca öğrendim...”

Mustafa Kemal'in verilen anısına bakılarak aşağı- dakilerden hangisi söylenebilir?

- A) Başarısızlıklarına karşı mücadeleyi elden bırakma- mııştır.
B) Yapamadığı durumlarda boş vermişlik duygusuyla hareket etmiştir.
C) Yabancıların etkisi altına girmemek için çaba har- camıştır.
D) Gizli görevlerle hayatını şekillendirmiştir.

6. Mustafa Kemal'in okuyup etkilendiği düşünürlerden biri “Vatan Şairi” olarak tanınan Namık Kemal'dir. Va- tan sevgisi ve hürriyet gibi konuları coşkun bir şekil- de işleyen Namık Kemal, genç Mustafa'nın kalbinde vatan sevgisi ve hürriyet aşkı gibi duyguların yerleş- mesine yardımcı olmuştur. Mustafa Kemal meclis ko- nuşmalarında Namık Kemal'in şiirlerinden de örnekler vermiştir.

Parçadaki bilgilere bakılarak Mustafa Kemal ile il- gili,

- I. Okuduğu yazarlar kendisinde etki bırakmıştır.
II. Namık Kemal vatanseverlik konusunda kendisini etkilemiştir.
III. Yaşantısında çevresel durumlardan etkilenmemiş- tir.

yargılarından hangilerine ulaşılabilir?

- A) Yalnız I. B) I ve II.
C) II ve III. D) I, II ve III.

7. Mustafa Kemal, 31 Mart Vakası'ndan sonra subayların siyasete karışmasının tehlikelerini sezmişti. Subaylar arasında yayılan partililik düşüncesi orduda düzen ve disiplinin bozulmasına neden olmuştu. Mustafa Kemal bu durumun gelecekte, vatanın bekası için tehlikeli so- nuçlar doğurabileceğini görmüştü.

Buna göre aşağıdaki düşüncelerden hangisi Mus- tafa Kemal'in savunduğu bir durum olmuştur?

- A) Halkın yönetime katılması gerektiğini
B) Ordunun ülkedeki düzeni bozduğu
C) Ordunun siyasetten ayrılmasının gerekliliği
D) Merkezi yönetimin askerlerin elinde olması

8. Osmanlı yönetimi, Trablusgarp'ı savunabilmek için bazı subayları gizlice bölgeye gönderdi. Aralarında Mustafa Kemal'in de bulunduğu bu subaylar kılık değiş- tirerek Trablusgarp'a gittiler. Mustafa Kemal önce va- purla Mısır'ın İskenderiye şehrine, oradan da “Mustafa Şerif” takma adıyla bir gazeteci olarak Trablusgarp'a geçti. Trablusgarp'a geçen Mustafa Kemal ve Enver Paşa gibi subaylar yerli halkı teşkilatlandırarak onları İtalyanlara karşı direnişe geçirdiler.

Buna göre Osmanlı yönetiminin Trablusgarp saldı- rısına karşı takındığı durumla ilgili aşağıdakilerden hangisi söylenebilir?

- A) Merkeze uzak olduğu için ilgilenmemiştir.
B) Trablusgarp'a destek olmaları için dış yardım iste- miştir.
C) Halkı düşman karşısında yalnız bırakmıştır.
D) Osmanlı toprağını koruyabilmek için her türlü çare- ye başvurmuştur.

4. Aşağıda bazı olaylar ve bu olayların Osmanlı Devleti üzerindeki etkileri verilmiştir.

Olaylar	Osmanlı Devleti'ne Olan Etkileri
I. Fransız İhtilali	Milliyetçilik akımının etkisiyle azınlık isyanlarının çıkmasına neden olmuştur. Bu durum Osmanlı Devleti'nin parçalanmasında etkili olmuştur.
II. Düyûn-u Umûmiye	Osmanlı gelir kaynaklarının büyük bir kısmına el koyan bu teşkilat, vergileri topluyor ve alacaklı devletler arasında paylaşıyordu.
III. Coğrafi Keşifler	Ticaret gemileri Akdeniz limanlarından ayrılıp Atlas Okyanusu limanlarına doğru kaydı. İpek ve Baharat yolları önemini, Akdeniz ticareti de canlılığını yitirdi.

Buna göre verilen olayların Osmanlı Devleti'ne olan etkilerinin hangi alanlarda olduğu söylenebilir?

	I	II	III
A)	Siyasi	Ekonomi	Ekonomi
B)	Ekonomi	Sosyal	Ekonomi
C)	Siyasi	Kültürel	Ekonomi
D)	Sosyal	Ekonomi	Siyasi

5.

Osmanlı Devleti'ni Dağılmaktan Kurtarmak İçin Ortaya Atılan Düşünce Akımları

Osmanlıcılık	İslamcılık	Batıcılık	Türkçülük
			
Osmanlı İmparatorluğu içinde yaşayan tüm uluslar, Osmanlılık ruhu içinde birleştirilip Osmanlı toplumu oluşturulabilir.	İslam dünyası tek bir siyasal otorite altında birleştirilerek Osmanlı Devleti dağılmaktan kurtarılabilir.	Çağın fikir ve ihtiyaçlarına uygun medeni bir devlet ve millet hâline gelinerek devlet dağılmaktan kurtarılabilir.	Osmanlı Devleti içindeki ve dışındaki tüm Türkler, tek bir bayrak altında toplanabilir.

Osmanlı aydınlarının ortaya attığı düşünce akımları, belli dönemlerde toplumda etkiler oluştursa da kalıcı olmamıştır.

Osmanlı Devleti'nin yıkılmakta olduğunu anlayan aydınlar bu çöküşe engel olmak için birçok fikir akımı ortaya attılar. Türkçülük, Batıcılık, Osmanlıcılık ve İslamcılık bu fikir akımlarından olmuştur.

Verilen bilgilere göre aşağıdakilerden hangisi söylenebilir?

- A) İslamcılık fikri Almanlar tarafından desteklenmiştir.
- B) Fransız İhtilali, Osmanlı'da Osmanlıcılık fikrinin yayılmasını sağlamıştır.
- C) Osmanlı'da farklı fikir akımları aydınlar arasında birliğin olmadığını göstermiştir.
- D) Batıcılık fikri daha çok orduda subaylar arasında yayılma göstermiştir.

